

Opinie

Stel je voor.

Je zit als enig aanwezig bestuurslid achter de inschrijftafel. Je hebt al ongeveer veertig clubleden ingeschreven. Opeens staan twee dames voor je, gekleed in burka. Ze hebben gelezen dat op jullie club tweemaal voor proef kan worden meegespeeld. En die uitnodiging nemen ze graag aan. Vanuit je ooghoek zie je de reeds aanwezige clubleden met argusogen naar de twee gestalten kijken.

Ik geef twee keuzes:

1. Je fronst je wenkbrauwen, waarop één van de twee vrouwen zegt dat ze met heel veel moeite toestemming hebben gekregen, en dat dit hun enige kans is op meer contact met hun omgeving.
2. Je maakt aanstalten om hen in te schrijven: waarop je verschillende clubleden achter hun rug heftig nee ziet schudden.

Hoe ga je om met jouw keus en de reactie daarop?

Inhoud

- 02 Verantwoording en doel van dit vraagstuk
- 03 De ontvangen reacties
- 18 De reacties in grafiek: wel of niet toelaten?
- 20 De reacties in grafiek: wie beslist: de inschrijver, het bestuur of de ALV?
- 21 Het antwoord van Moslimanetwerk op het vraagstuk
- 22 Stukje correspondentie tussen Moslimanetwerk en mij
- 23 Epiloog

Verantwoording

Vijf van de ongeveer honderd reacties waren kritisch naar mij. Niet in de laatste plaats omdat de geschetste situatie als een onmogelijke wordt beschouwd. Terecht werd daarbij de vraag gesteld wat mijn doel is van deze peiling. En ik begin graag met het afleggen van die gevraagde verantwoording.

Doel

Clubbesturen worden regelmatig geconfronteerd met onverwachte vraagstukken. Vraagstukken die buiten ons edele bridgespel staan, maar toch een club aan het wankelen kunnen brengen als daar verkeerd mee wordt omgegaan. Vooral als een persoonlijke voorkeur, angst of afkeer daarin een grote rol kan spelen.

Bij het zoeken naar een onderwerp dat zeer waarschijnlijk al niet is geregeld in een Huishoudelijk Reglement, kwam ik op het burkavraagstuk. Omdat ik sterk vermoedde dat zowel onder de bestuursleden als onder de clubleden totaal verschillende meningen leven over de wijze waarop je hiermee zou moeten omgaan.

Moslimanetwerk

Alhoewel mijn doel dus zuiver van bestuurlijke aard was, werd ik door de inhoud van de antwoorden zo getroffen, dat ik ook graag inhoudelijk op dit onderwerp inga. En ik nodigde de organisatie Moslimanetwerk uit om ons meer inzicht te geven in de beleving van moslima's. Ook vroeg ik of onze schone bridgesport voor moslima's verboden is, en zo ja, om welke reden.

De ontvangen reacties

Op zich een eenvoudig antwoord.

Gewoon inschrijven.

Iedereen heeft de gelegenheid om twee keer gratis mee te bridgen.

Alleen indien – na deze twee avonden/middagen – blijkt, dat het betrokken paar zich niet kan aanpassen aan de bridgewoonten e.d. van de vereniging, zal een Bestuurlid het betrokken paar mededelen op grond waarvan het Bestuur vindt, dat zij niet passen binnen de vereniging.

Wel dient het Bestuurslid hierbij te vermelden, dat zij tegen dit besluit – schriftelijk – een bezwaar kunnen indien, dat zal worden behandeld in de eerste volgende ALV.

Niet accepteren

Ik vind dit eigenlijk een belachelijk vraagstuk, wat geen vraagstuk mag zijn.

Als de club heeft aangegeven, dat iedereen welkom is om 2x te komen proefdraaien, dan zijn deze 2 dames dus ingegaan op die uitnodiging. Hier nog over moeten nadenken vind ik hoogst ongepast.

Zou voor mij een reden zijn om de clubleden eens toe te spreken over discriminatie

Heel moeilijk, ik wil zeker niet discrimineren maar een burka is wel erg heftig.

Ik denk dat ik ze even apart neem en vraag of ze op onze clubavond een hoofddoek willen (mogen) dragen, mede omdat dit wel erg afleid.

Zo niet, dan neem ik ze toch aan. Mochten er problemen van komen met de leden dan stap ik met "opgeheven hoofd" op.

Als ik achter de tafel zou zitten en tegenover mij twee vrouwen in burka om in te schrijven, zou ik zeggen: sorry gelaatsbedekkende kleding is voor ons ongepast, ongewoon, ongebruikelijk en ongewenst.

Een gezichtssluijer zou ik nog accepteren, Stel je voor dat ze gebedskleedjes bij zouden hebben en halverwege de drive moeten gaan bidden.

Moet er niet aan denken. Mannen hebben toch ook geen hoofddoek en/of sluijer.

Als zij kunnen bridgen, dan zou ik ze inschrijven. De burka heeft als voordeel dat zij elkaar niet met grimassen en andere gezichtsbewegingen kunnen signaleren.

Ik denk dat ik daar dan maar eens ouderwets streng in ga zijn, en de hoofdknikjes totaal maar dan ook TOTAAL neger, en het van harte toejuich dat mensen uit een bevolkingsgroep die je nog niet regelmatig aan de bridgetafel tegenkomt, interesse tonen voor dezelfde hobby als die van ons.

Volgens mij is er nog steeds geen kledingvoorschrift bij een bridgeclub!

Mijn keus is de dames in te schrijven. Mijn leden laat ik weten, dat onze club niet bij voorbaat mensen afwijst op grond dat zij anders zijn dan wij. Door open te staan voor elkaar, kunnen we elkaar misschien beter gaan begrijpen en respect krijgen voor elkaar.

Ik zou voorstellen eenieder te weigeren die gezichtsbedekkende kleding draagt. Burka/bivakmuts en wat er nog meer te bedenken is.

Als het een openbare zitting is heb je niets anders te doen dan in te schrijven. Als het een besloten zitting is (en welke club zit niet om leden verlegen) zou ik zeggen: burka af en spelen maar.

Een burka is officieel verboden, en dus kan je op wettelijke gronden weigeren de twee vrouwen toe te laten. Met hoofddoeken zou dit anders liggen .

Ik ga voor keuze een.

Best aardig om zo'n opiniërende vraag te stellen, maar de casus is m.i. weinig reëel.

De kans dat er twee dames in boerka aan de inschrijftafel verschijnen, is even onwaarschijnlijk als dat twee heren komen opdagen in een tanga.

Elk antwoord dat je geeft is 100% goed of 100% fout en daarom waag ik mij er niet aan en je plakt jezelf meteen een etiket op.

Dus mijn antwoord op jouw vraag geef ik niet.

Ik zou ze gewoon inschrijven en mee laten doen.

Wel nu, ik kan jou vertellen, dat ondanks de burka de dames van harte welkom zijn. Daar heb ik geen enkel probleem mee. Het mag niet zo zijn dat door een geloofsovertuiging wij de dames weren.

Indien er clubleden zijn die zich om wat voor rede dan ook, zouden storen aan de kleding, dan zal er over gesproken worden waar de dames bij zijn, wat te doen en/of te laten om ook deze dames hun hobby uit te laten voeren al dan niet met burka. Ik woon in Den Haag. Zoiets zou ons inderdaad kunnen overkomen. En dan, dan sta ik pal achter het bovenstaande.

Ze zijn van harte welkom maar we spelen bridge with full disclosure!!
Geldt ook voor kleding binnen kunnen ze zich omkleden en bij het verlaten gaan ze maar weer hun gang welkom.

Het lopen in een boerka is (nog) niet verboden. Ook zal er niets over in het clubreglement staan. Ik zou dus beide dames met een stalen gezicht (!) inschrijven. Interessant om te weten of de Islam "vijfkaart hoog" kent.

Ik ga ervan uit dat hun gezicht volledig zichtbaar is. In dat geval verwelkom ik de dames en schrijf ze gewoon in. Als clubleden negatief reageren ga ik met hen in gesprek, onmiddellijk als het verdere inschrijven het toelaat en anders zo snel mogelijk daarna.

Indien het gezicht van de dames niet volledig zichtbaar is zal ik hen erop wijzen dat bridge een sociaal gebeuren is en goede open communicatie daarbij onmisbaar is en dat ze op die manier niet kunnen deelnemen.

Integreren kan niet van 1 kant komen, wij moeten ook de mogelijkheid open houden, zeker voor vrouwen, de deur open te houden. Zolang het niet in de statuten staat dat dit een RK, NPK of andere besloten club is kan men niet weigeren naar mijn mening. Pijnlijke discussie.

Gewoon inschrijven en al het andere negeren.

De oplossing is simpel. Haal van de derde zin, de drie woorden weg na de komma.

Ik zou de dames inschrijven en hen er tevens op attent maken dat binnen onze club en onze maatschappij het gezicht wel moet kunnen worden gezien. Afwijkingen zullen moeten worden voorgelegd aan het voltallige bestuur. Aan de primaire reactie van de leden die hoofdschuddend van hun afkeur blijk geven, zou ik op dit moment geen aandacht besteden.

Keuze 1. Ik complimenteer ze met de stap. Vervolgens verzoek ik hen hun gezichtsbedekking te verwijderen om hen in te schrijven.

Ik zou ze twee keer mee laten spelen en als ze lid willen worden zeggen dat ze dan tijdens de speelavond hun boerka af moeten doen. Aan hun de keus of ze dat willen.

Omdat jij schrijft dat het twee dames zijn, neem ik aan dat zij zich gelegitimeerd hebben; dus zullen het geen terroristen zijn.

Ik zou hen inschrijven met de vermelding dat zij zich aan de huisregels dienen te houden, nl. twee consumpties zijn verplicht.

Schrijf maar in, zou ik zo zeggen!

iedereen welkom + het is nog eens goed voor onze subsidies ook (extra toelage voor verenigingen die allochtonen bereiken met hun werking)

Ik zou ze inschrijven en dan afwachten op de reacties van je tolerante clubleden. Zo kom je meer te weten van deze mensen en waarom ze een burka dragen.

Het lijkt me een zeer absurde situatie, mijn eerste reactie zou dan ook zijn 'we hebben geen carnaval hier' of zoiets.

In de omgeving waarin wij wonen en bridgen is zelfs een hoofddoekje al zeldzaam, dus burka's (behalve dan bij carnaval/verkleedfeestjes) zie je hier niet.

Verder vraag ik me af of het ooit zou voorkomen want bridge spelen vraagt toch een bepaald niveau van vrijheid in denken en doen. Dan lijkt de combinatie met een burka en een reactie als 'met veel moeite toestemming gekregen', ook niet zo voor de hand liggend. Ergo sum deze situatie zal zich niet voordoen en als er ooit twee (!) burka dragende figuren opduiken bij ons moet het een grap zijn.

Toch zijn er andere situaties denkbaar dat er zich mensen melden die, door gedrag of ook kleding, afwijken van het 'gebruikelijke'.

Zo lang ze geen overlast bezorgen, de bridgedrive niet verstoren, zijn ze welkom. Ook –en dat komt nu ook al voor- al vinden sommige leden dat die 'vreemde figuur' niet toegelaten zou moeten worden. Het criterium blijft dat als hij/zij zich tijdens het bridgen aan de regels houdt en de sfeer niet verpest door ongewenst gedrag, deze bridger welkom is.

Uit ervaring weet ik dat het is lastiger is om leden die liever niet tegen zo'n 'vreemde eend' spelen in het gelid te houden, dan de 'vreemde eend' zelf.... Maar daar komen we altijd uit.

Ik zou de dames hartelijk welkom heten, maar hen wel vertellen dat bridge met 'open vizier' gespeeld wordt.

Zij mogen in burka rondlopen, maar aan tafel moet het gezicht ontbloot zijn. Persoonlijk denk ik dat je dit niet gaat meemaken, want het is een moslim(a) verboden te kaarten.

Je kent toch de problemen die Zia Mahmoed en broer gehad hebben.

Hij is leuk! Is het bestuurslid een gewoon lid of is het de voorzitter, c.q. secretaris. Dit maakt volgens mij wel een verschil. M.i. kan een voorzitter een besluit nemen, maar een gewoon bestuurslid alleen niet.

Bij ons op school is de policy niet toe laten. Zelf heb ik vorig jaar een ontmoeting gehad met een moeder in een burka en ik kan je vertellen dat de gehele school op stelten stond. De moeder deed in de kamer, waar ik haar sprak de burka af. Hier was sprake van een totaal ingepakte vrouw inclusief handschoenen. Dus niet alleen een hoofddoek bedekking.

Op een bridgeclub is het sociaal contact toch ook heel erg belangrijk en als je aan een tafel komt waar twee figuren zitten, die je eigenlijk niet kunt ontmoeten, dan is er geen sprake van contact. Ik denk dat beide dames ook geen hand zullen schudden als er mannelijke tegenstanders aan hun tafel komen.

Wat je zou moeten zeggen: oeps...

Ik zou beginnen met:

"Hartelijk welkom dames, maar ik denk dat deze bridgeclub voor u een brug te ver is". Ik vind het heel jammer voor u, maar ik kan u niet toe laten.

Hoe is het eigenlijk in een stad als Amsterdam in openbare gebouwen geregeld? Is het daar wel toegestaan om in een burka te verschijnen?

Het in de groep gooien van wat de andere leden van de club vinden is niet wenselijk. Wellicht dat je bij binnenkomst van een ander bestuurslid ook nog even kunt overleggen.

Maar het is een leuk vraagstuk, hoe kom je er op. Ik ben erg nieuwsgierig naar de reacties van personen in den lande.

Rob, ik begrijp de vraag, maar wat is het probleem?

Iedereen is welkom, of ze nu met een Burka komen of een vieze ongewassen korte broek (meestal mannen), het gaat tenslotte om het spel.

Maar is kaarten niet zondig voor verschillende geloven?

Hoewel ik geen bestuurslid ben, zou ik de dames met open armen ontvangen. Figuurlijk dan. Zij kunnen in ieder geval niet door gezichten te trekken informatie uitwisselen.

Burka is ok, als het gelaat maar zichtbaar is, zodat we weten met wie we te maken hebben.

Ik denk niet, weet het eigenlijk wel zeker, dat wij ons niet moeten laten beïnvloeden door allerlei stromingen van buitenaf.

We moeten blij zijn dat deze twee dames de moeite nemen om te integreren, ³/₄ Nederland moppert op dat feit dat het te weinig gebeurt.

De leden die heftig met hun hoofd schudden "van niet doen" denken onvoldoende na.

Of zijn ze bang dat ze een schoppenaas onder hun burka vandaan toveren, ☺.

In ieder geval zou ik verheugd zijn dat zij zich aanmelden en direct inschrijven!

Geen discriminatie! Anders iemand die mank is, of met een rare neus ook wegsturen.

Burka of niet... Bridge is bridge.

Zou mij niet uitmaken

Inschrijven die handel. Na verloop van tijd komen de gezichten vanzelf tevoorschijn als iedereen er met respect mee omgaat.

Als je dit niet wil moet je tevoren duidelijk regels stellen aan die tijdelijke aanbieder.

Wat is dit nu weer voor bridgeprobleem.

Met het laatste deel beginnend: van fronsende blikken in mijn rug heb ik me nooit wat aangetrokken en ik schat in dat jij dat ook niet doet.

Bij het eerste deel van je vraag kan ik me geen enkele voorstelling maken. Volgens mij zal dit nooit gebeuren.

Stel: er verschijnen 2 "vrouwen" met piercings en tatoos, gekleed in minirok en een decolleté waar van alles uitpuilt. Wat doe je dan???

Misschien een interessant bridgeprobleem voor volgend keer??

Volgens de nieuwe clubreglementen moet men zich houden aan de kledingvoorschriften.

Het is onder andere verboden aan tafel te verschijnen met een hemd zonder mouwen, korte broek, cap, bivakmuts of iets van dien aard.

Hieronder valt ook het dragen van een burka.

Als U bereid bent zich te ontdoen van uw gelaatsbedekking bent U welkom.

De nieuwe reglementen worden uitgewerkt en zullen volgende week aan de leden worden uitgereikt.

Waarom kun je ze niet gewoon inschrijven, zonder enig commentaar?

Iedereen die enigszins kan bridgen en zich gedraagt is welkom.

Ik zou in ieder geval inschrijven en de nieuwe proefleden hartelijk welkom heten.

Vervolgens zal ik dat welkom heten nog overdoen bij het officiële begin van de avond. Leden die menen dat het anders zou moeten mogen dit natuurlijk gewoon tegen mij zeggen. Hoe ik daarop zal reageren weet ik pas als ik weet wat het is dat ze me gaan vertellen.

Ik zou kiezen voor mogelijkheid 2

Het is al triest genoeg dat die dames zich in een burka moeten hullen,

De reactie van de clubleden veins ik niet te zien.

De volgende dag zou ik wel met de overige bestuursleden contact opnemen om erover te praten en te overleggen hoe hiermee om te gaan

Op mijn vraag aan de nieuwkomers, kunnen jullie bridgen en hun antwoord is ja, dan mogen die van mij mee bridgen.

Ik zal vervolgens vragen op welk niveau zij denken te bridgen en ze alzo indelen.

Als je niet openstaat voor nieuwkomers, zal je nooit zo nieuwe clubleden krijgen en die burka gaat dan als ze regelmatig terugkomen vanzelf af.

Ik zal wel bij de opening van de avond die dames speciaal verwelkomen en hen wijzen zich te houden aan de Nederlandse bridgeregels, mogelijk met voorafgaande een verontschuldiging dat wij Acol spelen en dat alle acties niet geen Acol zijn gealtereerd moeten worden.

Keuze 1 staat mij dus het beste aan.

Ik zou ze hartelijk welkom heten en duidelijk laten horen dat ik hun moed om te komen bewonder.

Gewoon inschrijven, ze mogen twee maal mee doen.

Inmiddels overleg plegen met mijn bestuur.

Ook kan dan ervaren worden hoe de leden hier mee om gaan.

Als de gezichten zichtbaar zijn, schrijf ik ze in. Zijn ze onherkenbaar en willen ze die niet tonen dan houdt het voor mij op

Ik zou heel verbaasd zeggen sorry gegadigden (je kunt nl. niet zien of het mannen of vrouwen zijn en soms zegt het stemgeluid ook niets). U bent waarschijnlijk verkeerd het halfvastenbal is niet hier!

Een interessante vraag. Ik ben niet echt vertrouwd met omgang met vrouwen met burka, in mijn regio (Gorinchem - Woudrichem) zie ik ze niet, dus de eventuele problematiek ken ik alleen vanuit de media.

Omdat ik een uitvoerende taak heb, zou ik ze gewoon inschrijven, want ik ken geen enkel artikel of beleidslijn binnen onze vereniging om een reden te hebben dat niet te doen. Wel zou ik ze beiden even waarschuwen, dat binnen onze club nog niet eerder vrouwen met een burka hebben gespeeld, dus vraag ik hen om begrip te tonen, dat sommige misschien zich onwennig voelen aan tafel en zich misschien niet goed weten hoe zich te gedragen en misschien (uit nervositeit of afkeer?) onwelgevallige uitspraken doen.

Daarnaast zal ik, net voor de aanvang van de zitting, aan het eind van mijn toespraakje als WL memoreren, dat we voor het eerst spelers met een burka binnen de gelederen hebben en dat ik (en nu noem ik de beide voor- en achternamen van de vrouwen) bij dezen hartelijk welkom heet, in feite doe ik dat ook bij elk nieuw lid.

Mocht iemand bij mij komen met vraagtekens of afkeuring, dan zal ik zeggen dat ik zelf geen enkel bezwaar heb, maar los daarvan dat ik uitvoerende ben en als ik anders zou handelen, dan ga ik mijn boekje te buiten.

Mocht het zover komen dat een lid dan zegt naar huis te gaan, dan zeg ik dat mij dat spijt en niet verstandig van hem/haar vind, dat het beter is om een voorstel voor reglementswijziging in te dienen, maar dat eenieder het vrij staat om te doen en laten geheel naar eigen denken.

1. Schande voor degene die dit onderwerp ter sprake brengt
2. Lichaamstaal wordt in ieder geval bemoeilijkt; dan hebben wij geen schermen meer nodig.
3. Vraag vriendelijk om de systeemkaart en schrijf de personen (al dan niet vrouwen) gewoon in.

Met open armen ontvangen!

Een ding is zeker: twee aspirant-leden die geen informatie zullen uitwisselen via lichaamstaal.

Daar kunnen sommige leden een voorbeeld aan nemen.

Een leuk vraagstuk van die burkadragende dames. Het is al een wonder dat deze dames (als ze allochtoon zijn) kunnen bridgen, maar het kunnen natuurlijk ook Nederlandse dames zijn die zich tot de Islam hebben bekeerd. Maar dat terzijde. Ik zou de dames gewoon inschrijven en aan het begin van de avond hartelijk welkom heden. Ik zou daarbij melden dat ze zich wat onzeker voelen en zoals gebruikelijk bij nieuwkomers zou ik deze keer extra verzoeken om de dames aan de tafels op hun gemak te stellen door ze als welkome gasten te benaderen. Ik hoop zo de "nee-schuddende-leden" te overtuigen dat we niemand weigeren die met oprechte bedoelingen wil komen bridgen

Het spijt me zeer voor de dames, ik schrijf ze niet in.

Als zij met mij willen bridgen dan wil ik ook hun gezicht zien, zo doen we dat.

"Indien uw aangezicht niet meegaat" zo zegt de Bijbelschrijver, "doe ons van hier niet optrekken".

En daarmee wordt bedoeld dat als wij om 8 uur samen naar tafel 7 gaan, wij dat met open vizier doen.

Lijkt me vreselijk leuk om tegen 2 burka's te spelen. ik trek me niets van dat nee geschud aan, zal deze mensen naderhand apart nemen en hen op hun gedrag aanspreken.

tot zover een heel korte mening.

Bridgen niet tegen burka's, maar tegen mensen met eigen gezichten en daarom uitsluitend welkom indien wij tegen die knappe koppies mogen aankijken.

Ik zou me niets aantrekken van die clubleden, want zij hebben een vooringenomen standpunt.

Laat ze meespelen, maar vraag of het eventueel ook zonder burka kan want je weet niet of ze met burka valsspelen.

Ten eerste heet ik hen hartelijk welkom. (waarom zou ik fronsen! Dat doe je toch niet...) Vervolgens sla ik de verenigingsregels erop na om te kijken of we regels hebben over het dragen van gezichtbedekkende kleding op de bridgeavond. Zo ja, dan deel ik die regels mee en ze mogen kiezen of ze zich aan die regels houden of niet meespelen. (het feit dat ze nu een burka dragen betekent niet dat ze niet bereid zijn om deze af te doen als dat de regels zin. Altijd netjes regels meedelen en keuze geven) Zijn er geen regels over, dan mogen ze natuurlijk meespelen. De club heeft twee proefavonden de tijd om alsnog regels in te stellen hierover. Zodra mensen afkeurend kijken of zelf nee schudden, zou ik deze aanspreken, vragen of er wat is, en als ze het niet eens zijn met het dragen van burka's, ze wijzen op de mogelijkheid om een regel in te dienen. Ook zou ik aangeven dat het toch een verrijking van het clubbestand is als een heel ander soort mensen meespeelt.

Dan de vraag of ik het goed zou keuren om een regel in te stellen tegen gezichtsbedekkende kleding. Ten eerste: er is tegenwoordig een wet tegen gezichtbedekkende kleding, maar deze is voor openbare ruimtes, en een bridgeclub is geen openbare ruimte maar een clubruimte. Die geldt dus niet. Ten tweede: op hoog niveau wordt er bij bridge zelfs met tafelschermen gespeeld. Het niet kunnen zien van het gezicht van partners en medespelers is dus (op hoog niveau) een onderdeel van de sport. Het lijkt me dan ook niet reeel om een verbod hiertoe in te stellen. Als het niet gaat om het zien van het gezicht, maar om het 'vrouwonderdukkend aspect' van de burka: als je je hier zorgen om maakt kan je beter de vrouwen aanspreken en vragen waarom ze kiezen om er een te dragen en proberen de oorzaak weg te nemen, dan een verbod in te stellen. Als het argument is dat de bridgeclub een belangrijk sociaal element heeft, en het kunnen zien van iemands gezicht hiervoor belangrijk is, dan zou ik dit kunnen begrijpen. Zelf ken ik niet zoveel mensen die een burka dragen, dus ik zou het (sociaal gezien) erg interessant vinden als deze mensen mee zouden spelen, een leuke uitbreiding van mijn kennissenkring.

Wanneer ik al 40 leden heb ingeschreven zonder hulp van andere leden, zou ik zonder op of omkijken direct inschrijven.

Dit moeten er meer doen om onderlinge verdeeldheid op te lossen

Prima initiatief, Rob!

Lever je ook een samenvatting van de opinies en eventueel jouw opvatting?

Ik neem aan dat de club geen verbod op boerka's heeft, de spelregels kennen in elk geval niet zo'n verbod.

Ik heet de dames van harte welkom, schrijf ze in en wens ze succes.

Als het echt boerkadraagsters zijn hebben die twee dames toch een ongelooflijke vrijheid bevochten? Dat moet gehonoreerd worden.

Die overwinning van die dames is zo ongelooflijk, dat ik eigenlijk denk dat de twee grapgrieten van de club onder die boerka's zitten.

Ik schrijf ze in, alle nieuwe leden zijn welkom.

Geef de twee dames een kans, zou ik zeggen. Maar ik hoef de beslissing niet te nemen. je zou ook eerst een enquête kunnen houden. Maar wat mij betreft"GEEF ZE EEN KANS!

Ik zou geen moment aarzelen, ja schudden tegen mijn clubgenoten en ze inschrijven!

Hoe ideaal kan het zijn. Je bent in een klap van alle ongewenste gezichtstaal verlost. Instellen voor de hele vereniging.
Alle gekheid op een stokje. Er is geen beleid en landelijk is er ook geen beleid vastgesteld zoals ik nu weet.
Dat betekent, toestaan dat ze lid worden.
We discrimineren ook niet op petten, hoeden, kruisjes om de hals ed.

In het geval dat er 2 met burka uitgedoste vrouwen verschijnen op de club om proef te spelen, kan ik met geen van beide keuzes uit de voeten.
Ik ben er namelijk zeker van dat de grote meerderheid van de leden op onze club het maar wat interessant zou vinden om deze dames in hun midden op te nemen.

Geen enkel probleem: de dames zou ik inschrijven. De hevige neeknikkers ga ik daarna vragen wat hun probleem is en ik zou ze duidelijk maken waarom ik ze ingeschreven heb en zo mogelijk probeer ik ze ervan te overtuigen dat hun nee onterecht is. Het zou kunnen zijn dat die neeknikkers PVV-stemmers zijn. Als dat het geval is ga ik Diederik Samson vragen wat de beste strategie is.

Ik vind dat deze vrouwen alleen mee kunnen bridgen als ze hun burka afzetten. Vooral hun mededeling dat ze meer contact willen slaat alles. Hoe wil je met iemand contact krijgen achter een masker. Ik vind het een fatsoensnorm om iemand aan te kijken als je met hem of haar spreekt. Nu zul je zeggen dat je deze vrouwen toch in de ogen kunt kijken maar dat vind ik onvoldoende. Ik zie dan geen enkele emotie en dat hoort bij een persoon anders heb ik te doen met een dood ding.

Wel makkelijk hier hoef je geen schutting tussen te plaatsen met een wedstrijd, kunnen toch geen lichaamstaal doorgeven.

Ik vind het prima van mij mogen ze meespelen

Utopische vraag!

Burqa-draagsters leven vanuit een geloofsovertuiging die in de verste verte niet strookt met onze sport.
Je wordt er dus ingeluisd.

Wat heb je nu toch voor een onmogelijk vraagstuk ☺.

Twee reacties.

1. In de landen waar deze burka's vandaan komen is het verboden om te bridgen. Laat staan dat de slachtoffers op cursus zijn geweest.

2. Het zouden ook - eveneens slachtoffers ☺ ? - grapjassen kunnen zijn, die even leuk willen wezen.

In beide gevallen zou ik de verstoring van de competitie willen beschermen.

Natuurlijk gaan we wel even na in welke categorie de slachtoffers horen.

Misschien zijn er nog wel meerdere categorieën ☺.

Dit is een volkomen non issue. Wat doe je als er zich 2 nonnen melden?. Gaat U zitten zuster, wilt u koffie?. Als moslima's zich akkoord verklaren met de regels van het spel is er geen enkel bezwaar. Bovendien hoeven ze zich absoluut niet te verklaren betreffende het hoe en waarom. De racisten en de PVV'ers op de club zoeken hun heil maar elders.

Dat denk ik er van (en daar moet je het mee doen zou de rijdende rechter zeggen)

Het voortbestaan van de club zou in het geding kunnen komen. Het dragen van een burka tijdens het bridgen kan veel irritatie opleveren.

Ik zou deze aspecten in een gesprek met de dames aan de orde stellen.

Als mocht blijken dat de dames zich ook tijdens het bridgen in hun burka willen hullen, dan zou ik hen toch inschrijven.

Ik dacht dat jij verstandiger was dan van een non-probleem een probleem te maken; dit in tegenstelling tot sommige politici. Je had het wat realistischer kunnen houden door dames met een hoofddoek ten tonele te voeren.

Ik zou op vriendelijke wijze mededelen dat in ons clubje naast het aspect van het louter hanteren van de kaarten ook een prettige omgang een van onze doelstellingen is.

Om dit laatste te kunnen bereiken is het nodig dat men elkaar in het gezicht kan zien. Immers de gelaatsuitdrukkingen zijn 'de spiegels van de ziel'.

Daarom is het niet mogelijk in deze club lid te worden indien men gekleed is in een burka.

Naar huis sturen, ze wonen in Nederland.

Thuis kunnen ze rondlopen zo als ze willen, in een bridge club hebben we ook een bepaalde "dress code" en geldt, dat men je gezicht wil zien zonder lap ervoor.

Ik schrijf deze mensen in.

Ik zou ze een kans willen geven.

Ik probeer zo te manoeuvreren dat ik meer tijd krijg, dus zorg dat ik de dames inschrijf maar ga ook met ze in gesprek en probeer ze uit te leggen dat veel leden een beetje angstig zijn voor mensen in burka's, maar dat integreren voor de dames heel goed en belangrijk is, dus...

Ze worden ingeschreven voor proefbridge en ik ga aan de leden uitleggen dat we het een kans moeten geven.

Mijn antwoord zou zijn, dat wij als club open staan voor alle deelnemers, zolang zij zich aan de clubregels houden. Die zeggen meestal niets over kledingvoorschriften, maar wel over omgangsvormen.

Ik zou de dames aangeven dat zij zich hiervan bewust moeten zijn en dat de clubleiding de proef niet eenzijdig vanuit hun perspectief, maar tweezijdig ook vanuit de club zullen beoordelen.

Maar wel de dames de ruimte geven en ze met enige aandacht introduceren.

Je wilde mijn opinie n.a.v. de twee burkadragende dames

Ik zou ze hartelijk welkom heten voordat de dames meenden een uitleg te moeten geven. De nee-schuddende leden krijgen naderhand wel "uitleg".

De dames inschrijven en mee laten doen. Het begin van een nieuwe toekomst!!!!!!

Voor mij zelf zie ik dit niet als een probleem.

Ik zou tegen de dames zeggen. 'Leuk dat u een keertje wilt komen bridgen. Wilt u echter lid worden dan kan dat alleen ongesluierd.

De bridgers waar u tegen speelt willen graag zien met wie ze bridgen. Voor vanavond veel bridgeplezier'.

Ik zou zeggen: in principe hoe meer zielen hoe meer vreugd . Het dragen van een burka is haar keuze, die wij in onze maatschappij respecteren. Als nu echter door de reacties van mensen in de bridgeclub blijkt dat de sfeer in de club vertroebeld zou worden zou ik de dame verzoeken om op de clubavond bijvoorbeeld een hoofddoek te dragen. In die geest zou ik ook reageren op een man, die compleet als ridder in een harnas op de club verschijnt.

Met als slogan: vrijheid blijheid.

Inschrijven.

Voor mij geen probleem: ik zou even overleg plegen met mijn medebestuurders maar er wel bij zeggen dat ik onder geen voorwaarde tegen een tent met twee ogen wil spelen. Je moet uit kunnen gaan van een open vizier en als je deze dracht gedooft geef je alleen maar aan dat je dit niet belangrijk vindt. Wegsturen, jammer van de gemiste kans voor deze twee dames, maar als je het niet doet komt er nooit verandering in. Misschien zien ze op deze manier in dat deze uitmonstering in deze maatschappij niet kan. De bridgeclub mag geen uitzondering maken..

Ik wil graag reageren.

Ik begrijp alleen niet wat je bedoelt met 2 keuzes, en ik geef dus gewoon mijn overwegingen.

Ik zou de dames zeker inschrijven. Ik vind dat je iedere mogelijkheid om mensen uit andere culturen de gelegenheid te geven om contacten te leggen in onze samenleving moet aangrijpen.

Ik verwacht dat ik op onze club, als ik zonder overleg met andere bestuursleden de dames zou inschrijven, een hoop kritiek op mijn handelwijze zou krijgen. Maar aangezien er vooraf geen voorwaarden zijn gesteld aan de mogelijkheid om tweemaal op proef mee te spelen, vind ik niet dat ik buiten mijn boekje ga. De heibel achteraf neem ik dan maar op de koop toe.

Ik kan me trouwens nauwelijks voorstellen dat het hier om een reële situatie gaat. Ik geloof niet dat dames die een burka dragen überhaupt van hun familie toestemming zouden krijgen om op een gemengde club te gaan bridgen. Zelf zou ik ze nooit een strobreed in de weg leggen.

Ik ben benieuwd naar de reacties van anderen.

We gaan uit van wat er in onze huishoudelijk reglementen staat. Dus laten we ze toe.

Even vragen of ze kunnen bridgen.

Kunnen ze dat?

Inschrijven! En die neenschudders... uitschrijven!

Ik pretendeer niet iets te weten over moslims en bridge.

Bridge wordt door heel wat moslims gespeeld. Denk maar aan Zia Mahmood en Omar Sharif. Ook de vroegere Turkse consul hier ter stede (Deventer) en zijn vrouw speelden hier bij een club. Landen als Pakistan, Marokko, Turkije, Egypte en Indonesië nemen deel aan Bermuda Bowls en dergelijke. En, hoewel hij zelf voor zover ik weet geen moslim was, heeft Bob Slavenburg na zijn emigratie geregeld met de koning van Marokko gespeeld, die afstammeling in rechte lijn van de profeet zou zijn.

Wat ulama's en salafistische scherpslijpers van ons spelletje vinden weet ik niet en het zal me, om eerlijk te wezen, een rotzorg zijn. Maar besef ook dat in de bevindelijke kringen van onze vaderlandse hervormde en gereformeerde landgenoten het kaartspel als 's duivels prentenboek wordt gezien dat men zich er verre van houdt, ook op doordeweekse dagen. Intolerantie is van alle tijden en alle religies.

"Dames, als u werkelijk kennis wenst te maken met uw omgeving, zal dat wederzijds moeten zijn, wat wil zeggen dat wij uw gezicht zullen moeten zien, net zo goed als u de onze te zien krijgt. Als u daar geen bezwaar tegen hebt, schrijven wij u, volgens ons huishoudelijk reglement in als "kennismaker" voor de duur van drie speelavonden. Na afloop kunnen we over en weer aangeven of we door willen gaan om tot een echt lidmaatschap te komen. Als u echter nu aangeeft uw gezicht bedekt te willen houden, dan stellen wij geen prijs op uw aanwezigheid bij onze club.

(Uit de reacties op de kennismakingsavonden merkt het bestuur in het algemeen op of de kennismaker past bij de vereniging -qua speelsterkte, persoonlijkheid, e.d. Dat wordt altijd in een gesprek medegedeeld aan de kennismaker).

Zou voor mij geen probleem zijn om deze mensen op te nemen in ons gezelschap. Integratie is toch een sleutelpunt.

Een dilemma waarvan iedere WL hoopt dat hem/haar dat bespaard zal blijven...

Maar als het zou voorkomen:

Ik zou de dames vriendelijk meedelen dat ze van harte welkom zijn, maar dat het de gewoonte is om elkaar met open vizier tegemoet te treden, en dat iedere vorm van uiten van religie in strijd is met het Wedstrijdreglement, dus dat ze burka en andere hoofdbedekking zullen moeten afdoen. Binnen hun eigen ruimtes gelden hun regels en daar zullen wij als vrouwelijke bridgers wel met versluierd hoofd verschijnen (if ever...)

Natuurlijk ga ik ze inschrijven.

Het vraagstuk begrijp ik misschien niet helemaal goed. Het gaat er toch om dat er twee potentiële nieuwe leden komen die mee willen spelen? Als er twee keer op proef kan worden meegespeeld dan geldt dan toch ook voor dames in een boerka? of voor heren op slippers met daarin witte sportsokken? of voor jongeren met piercings en petjes?

Is het probleem dat in de openbare ruimte (waar de bridgeclub niet echt toe behoort) de boerka niet meer wordt getolereerd?

Is het probleem dat je vermoedt dat Marion Michielsen en Bep Vriend zich illegaal toegang willen verschaffen tot een doorsnee clubavond en zo nog wat meesterpuntjes willen meepikken???

Ik zou zeggen, wie de moeite neemt om te leren bridgen, dat in clubverband wil doen en vriendelijk is aan tafel, is bij mij welkom. En ik zou geen seconde aarzelen om dat aan de clubleden te laten weten.

De heftige nee-schudders begrijp ik dan ook in het geheel niet.

Ik zie hier helemaal geen probleem. Ik schrijf de dames ik kwestie gewoon in en laat ze op proef meespelen. Ik kan me niet voorstellen dat er achter hun ruggen bij ons op de club heftig nee geschud wordt (tenzij de twee dames bekend zijn en er problemen verwacht worden die niets met hun boerka's te maken hebben). Voor dergelijke dames is het heel moeilijk om sociale contacten op te bouwen (gezien de problemen die de echtgenoten daar meestal mee hebben) en ik zou deelname toejuichen!

Accepteren eventueel met hoofddoek, niet met Burka,
Als ze graag contact willen maken willen anderen wel graag weten wie er schuil gaat achter de Burka en zullen ze zich toch "bloot" moeten geven.

Ik zou ze gewoon inschrijven, de kans dat zulke dames bij ons willen/ mogen bridgen acht ik echter nul procent.

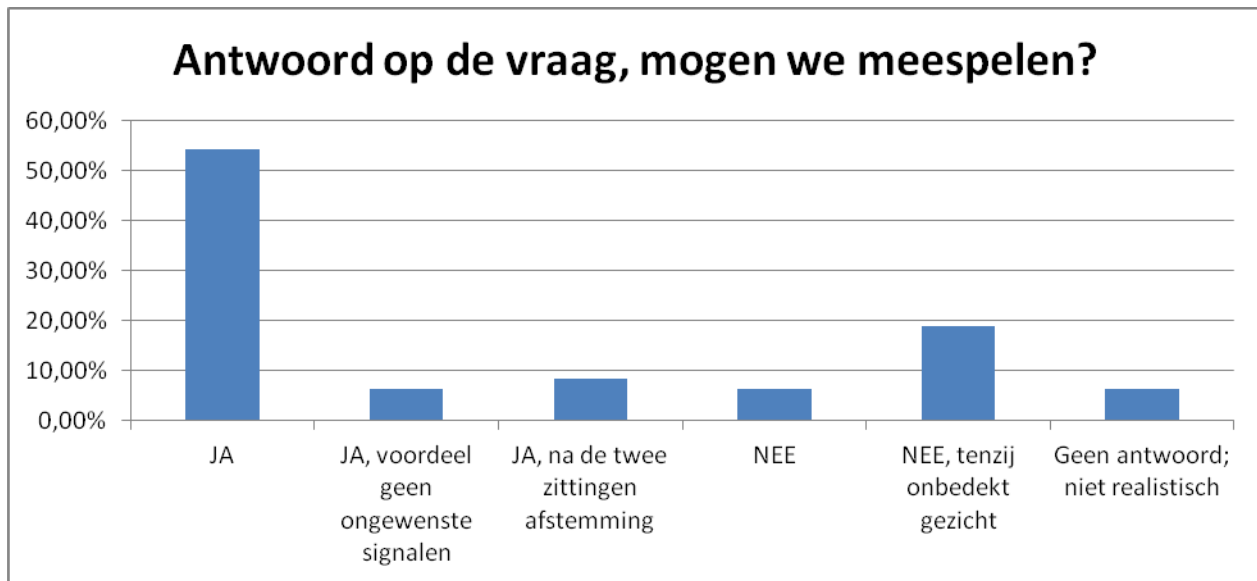
Tjonge, wat een vraag!

Ik zou de dames zeggen dat ze van harte welkom zijn en ik zou ze vervolgens even apart nemen onder 6 ogen. Ik zou hen uitleggen dat zowel de mores van de club als het bridgespel zelf vereisen dat het gelaat van spelers zichtbaar moet zijn. Ik zou hen ook uitleggen welk effect hun verschijning in burka op de andere clubleden zal hebben. Tegen deelname mét alleen een hoofdbedekking bestaat geen bezwaar. Ik zou hen verzoeken mee te spelen met zichtbaar gelaat.

Stel de dames voelen zich door mijn verzoek overvallen, willen dat niet doen, willen dan liever weggaan. Ik zou hen dan zeggen dat ik hen één avond wil toestaan mee te spelen gehuld in full burka. Ik zal hen echter wel zeggen dat ik mijn beslissing, waarom ik dit eenmaal toe sta, in hun aanwezigheid zal uitleggen aan de zaal. Daar moeten zij mee instemmen. Ik zal hen zeggen dat ze de tweede avond alleen welkom zijn indien zij bereid zijn met zichtbaar gelaat te spelen. Dat zal ik ook de zaal vertellen.

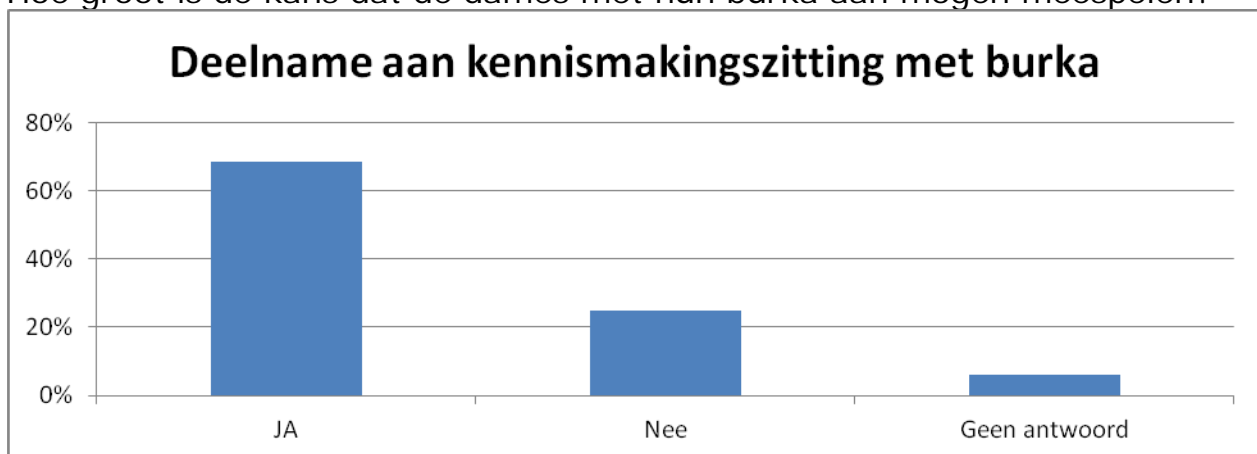
Gelukkig is Geert geen lid van onze club .....

De reacties in grafiek, wel of niet toelaten?

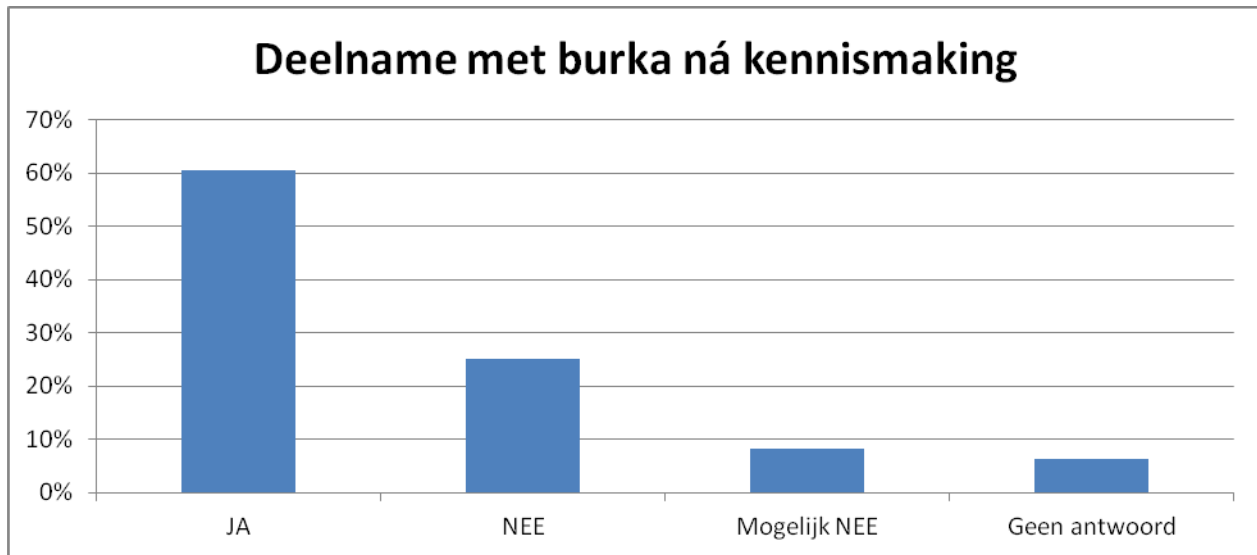
Er zijn drie soorten 'JA's' en twee 'NEE's'.

Hoe groot is de kans dat de dames met hun burka aan mogen meespelen?

69% van de inschrijvers staat **tijdens de kennismakingszittingen** de burka toe. In het NEE-percentages zijn ook de stemmen geteld die deelname alleen toestaan mits het gezicht zichtbaar is.

Je zou hieruit kunnen afleiden dat de dames erop mogen rekenen dat ruim 20% van hun tegenstanders moeite hebben met hun niet zichtbare gezicht.

Een deel van de inschrijvers zegt JA tegen de burka, omdat de eerste twee zittingen plaatsvinden onder de vlag van (wederzijdse) kennismaking.

Zij sluiten niet uit dat ná die kennismaking de gezichten toch wel zichtbaar moeten zijn om daadwerkelijk tot de club te kunnen toetreden. Dat blijkt uit het lagere JA-percentage.

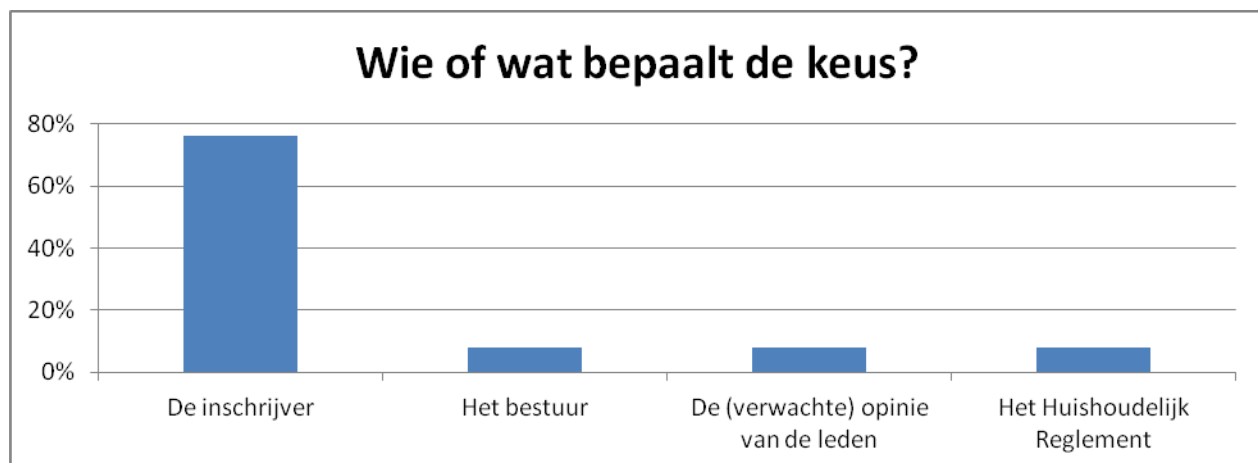
De reacties in grafiek, wie beslist: de inschrijver, het bestuur of de leden?

De uitkomsten in de voorgaande grafieken zijn vooral van belang voor de betreffende moslima's. Ze mogen wel of niet, met of zonder gezichtsbedekking, meespelen. Mogen ze meespelen, dan spelen ze mee, en krijgen ze geen toestemming, dan kunnen ze het proberen bij een andere club. De kans op succes is twee op drie!

Maar... een probleem als dit raakt niet alleen de betreffende persoon die wordt toegelaten of afgewezen. Vooral als het om gevoelskwesaties gaat, kan een besluit als dit ook de club in beroering brengen.

Om die reden keek ik naar de gronden waarop de inschrijvers hun keus bepaalden. Gingen zij louter uit van hun eigen normen en waarden, probeerden ze rekening te houden met de algehele opinie van de clubleden, en/of merkten ze op dat het bestuur een oordeel zou moeten geven.

Ik ben mij ervan bewust dat in mijn vraagstelling niet echt ruimte werd gegeven voor de invloed van anderen. Daardoor mogen we de uitkomst niet al te serieus nemen.

Ik gaf al aan dat de vraagstelling de inschrijver dwong zelf een beslissing te nemen. Vooral omdat de inschrijver het enige aanwezige bestuurslid was.

Opvallend is wel dat niet één inschrijver over deze beperking klaagde. In de meeste gevallen werd vrij - ogenschijnlijk - gemakkelijk een oordeel geveld. Sommige inschrijvers gaven zelfs aan de strijd met andersdenkenden niet te schuwen... ☺

Reactie van de Stichting Moslimanetwerk

Hartelijk dank voor uw vraag wat onze mening is als twee moslima's in burka zich zouden aanmelden bij een bridgeclub om proef te spelen. Wij waren zeer verrast door uw vraag en dat u hieraan zoveel aandacht heeft besteed.

Wij zijn van mening dat deze situatie onrealistisch is omdat, zoals een van de ondervraagde al aangaf, het aantal moslima's dat een burka draagt erg klein is. Onze ervaring is dat Moslima's die er voor kiezen om een burka te dragen zeer bewust omgaan met hun religie en het praktiseren daarvan en dat zij de daarbij behorende geboden en verboden toepassen in hun dagelijks leven en daar hoort het spelen van een kaartspel als Bridge niet bij. Dit wordt aangegeven vanuit verschillende bronnen in de islam zoals koran en Hadith (overlevering), hierin wordt gesproken over zowel kaartspelen als schaken en spelen met dobbelstenen.

Hierbij een vraag en een fatwa (advies/uitspraak) in het Engels en daaronder vertaald door ons in het Nederlands waar uit blijkt dat het niet is toegestaan voor een moslim om een kaartspel te spelen:

Question:

If playing cards does not prevent one from praying, and if playing cards does not involve gambling, is it unlawful?

Answer:

Card playing is unlawful, even if it does not involve gambling, because it is a frivolous activity that prevents one from both remembering Allaah Almighty and praying.

Furthermore it is an activity that leads to gambling, which is definitely unlawful Allaah Almighty

says: O you who believe! Intoxicants (all kinds of alcoholic drinks), gambling, Al-Ansab (stone altars), and Al-Azlam (arrows for seeking luck and decision) are an abomination of Shaytans handiwork. So avoid that in order that you may be successful. [1] And with Allaah is the facilitation to do what is right. May Allaah send peace and blessings upon Muhammad, his family, and his Companions.

[1] Al-Maidah 5:90

Permanent Committee for Research and Verdicts Fatawa Islamiyah Vol. 8 Page 262

bron <http://www.fatwaislam.com/fis/index.cfm?scn=fd&ID=1300>

Vertaling:

Kaart spelen is niet toegestaan zelfs als het zonder gokken is omdat het een lichtzinnige bezigheid is die iemand afhoudt van het gedenken en aanbidden van ALLAH de almachtige.

Daarnaast zet het de deuren open naar gokken dat zeker verboden is.

ALLAH de almachtige zegt hierover in Soera (hoofdstuk) Al Maidah (de tafel) aya (vers) 5:90 : " Oh jullie die geloven! Bedwelmende middelen, gokken, stenen altaars, zoeken van geluk en maken van beslissingen n.a.v. iets anders dan god, zijn de gruwel van het werk van de duivel. Dus ga het uit de weg zodat jullie succesvol zullen zijn." Bron: Fatawa Islamiyah Vol. 8 Page 262

Deze fatwa geldt voor alle moslims dus zowel man als vrouw. Uiteraard bestaan er moslims die zelf de keuze maken of zij zich er wel of niet aan houden maar wij zijn dus van mening als een moslima haar religie dusdanig praktiseert dat zij de keuze maakt een gezichtssluier

te dragen, zij omwille van ALLAH de almachtige (god) geen bridge zal willen spelen. Tevens zijn wij naar aanleiding van de verschillende bronnen en deze fatwa dus ook van mening dat het niet is toegestaan voor een moslim om bridge te spelen.

We hopen dat jullie iets aan ons antwoord hebben.

- Met vriendelijke groet -

Was-Salaamu 'Alaykum,

Mevrouw Massop

Mijn reactie op het antwoord van Moslimanetwerk:

Geachte mevrouw Massop,

Ik heb inmiddels begrepen dat de autoriteit van de Koran absoluut is, dat deze wordt geïnterpreteerd en dat de interpretatie door omstandigheden kan veranderen. Ik sluit niet uit dat bridgend Nederland toch wel hoopt op een interpretatieverandering ten aanzien van de denksport bridge. De kaarten zijn bij dat spel namelijk niets anders dan een hulpmiddel, een soort voertuig van de denkende, niet zelden hopeloos worstelende ☺, geest. Wat centraal staat in bridge is het intensief mens zijn met de tafelgenoten. Feitelijk intens contact met, en respect voor, medeschepselen van God. Ik kan mij goed voorstellen dat mijn uitleg geen aanleiding zal zijn voor een snelle interpretatiewijziging over bridge. Maar als die er komt, reken er dan op dat bridgend Nederland heel graag moslima's en moslims over de 'bridge' ziet komen! ☺

Ik ben ervan overtuigd dat door onze correspondentie het wederzijds begrip én respect zal toenemen. Ook dat ik u namens al mijn lezers hartelijk mag bedanken voor uw uitleg.

Was-Salaamu 'Alaykum,

Rob Stravers

Goedemiddag meneer Stravers,

We zijn blij dat we u hebben kunnen helpen met ons antwoord en dat 'inshallah' wederzijds begrip en respect zal toenemen.

We zijn ons inderdaad bewust van de verschillende interpretaties van de koran en wij zelf en onze achterban kiezen dan voor de wat striktere versie daarvan. Dat neemt niet weg dat we het erg sympathiek vinden dat we welkom zijn.

Veel succes met uw artikel en een vredige groet aan uw achterban.

Met vriendelijke groet -

Was-Salaamu 'Alaykum,

Mevrouw Massop namens Moslimanetwerk.

Stichting Moslimanetwerk

<http://www.moslimanetwerk.nl>

Epiloog

Ik deel mijn epiloog in twee delen. In het eerste deel geef ik een bestuurlijke beschouwing. In het tweede deel mijn principiële...

Mijn bestuurlijke beschouwing

Welke (bestuurs)taak je ook bekleedt, je voert die taak uit voor het clubbelang. Wie zijn persoonlijk belang belangrijker vindt dan het clubbelang, kan geen goed bestuurslid zijn.

Als het clubbelang centraal staat, zullen we allereerst moeten weten wat onder het clubbelang moet worden verstaan. Om daarna te kunnen vaststellen welke keus het meest in het belang van de club zal uitpakken.

Definitie clubbelang

Wat mogen we verstaan onder het 'clubbelang'? Een gezonde financiële positie? Een goed gevoel bij het grootste deel van de clubleden, waardoor ze graag lid willen zijn en blijven? Of in de eerste plaats het voortbestaan van de club?

Ik denk dat een goed gevoel bij het grootste deel van de leden, waardoor ze graag lid willen zijn en blijven, het meeste past in de noemer 'clubbelang'. Als daar sprake van is, vormt dat meteen een belangrijke peiler voor het voortbestaan. En als de leden graag lid blijven, is dat ook een uitstekende basis voor een gezonde financiële positie; de leden zullen graag de noodzakelijk contributie betalen die noodzakelijk is voor een aangenaam voortbestaan van de club.

Toch sluit zelfs een duidelijke definitie van 'clubbelang' conflictsituaties niet uit.

Een voorbeeld uit de praktijk.

Decennia geleden verhuisde een bridgeclub - door het opheffen van de speelruimte - naar een omgeving waar al veel bridgeclubs speelden. Vanaf de verhuizing traden geen aspirantleden meer toe. Door het natuurlijk verloop zakte het ledental in twee jaar van 120 naar 90 leden. Dat maakte een beleidsaanpassing noodzakelijk. Voorgesteld werd om het roken af te schaffen. Daarmee zou deze bridgeclub van alle clubs in de omgeving als enige een rookvrije speelruimte aanbieden. 35 rokers dreigden met opstappen als de ALV voor het rookverbod zou kiezen. Toch koos de ALV voor rookvrij, waardoor uiteindelijk zelfs 45 leden de club verlieten. Maar vanaf dat moment kwam de toevoer van nieuwe leden weer op gang. Niet zo snel als dat aanvankelijk werd verwacht, maar wel gestaag. Na ongeveer tien jaar, toen het ledental de 130 had bereikt, moest zelfs tijdelijk een ledenstop worden ingevoerd.

Wat is in dit praktijkgeval het clubbelang? Beslist niet het goede gevoel van de leden, want zowel de rokers als de niet-rokers vonden het

uitermate beroerd om een keus te maken. En nadat voor rookvrij was gestemd, voelden de niet-rokers zich beslist geen winnaar.

Moeten we nu vaststellen dat het voortbestaan van de club belangrijker is dan een goed gevoel bij de leden? Dat hangt helemaal af van die leden! Als de meerderheid vindt dat gelet op de hoge gemiddelde leeftijd het beter vindt om met de huidige leden naar een opheffing toe te werken, is een aangename slotserenade het belang van de club. Wil de meerderheid graag verder, zelfs door een pijnlijk besluit, dan is dát het belang van de club.

Wel is voor het nemen van een dergelijk ingrijpend besluit een goede communicatie van het grootste belang. In deze specifieke zaak had niemand zich verliezer mogen voelen. Op dat punt had het beslist beter gekund en gemoeten.

Het actuele vraagstuk

Dan het vraagstuk dat we nu hebben. Twee dames in burka willen deelnemen aan twee kennismakingszittingen. Hoe moet je daar als bestuurlid mee omgaan? Welke invloed heeft jouw reactie/keus op het clubbelang?

Als een keus tot onrust/wrevel leidt met dertig procent van de clubleden, is dat - ondanks de minderheid - een duidelijk minpunt voor het clubbelang. Staat de club qua aantal leden op de rand van de afgrond, en kun je via deze twee dames in de veilige zone komen, omdat zij na een geslaagde kennismaking graag een groep vrienden en vriendinnen meenemen, dan levert dat een pluspunt op voor het clubbelang, lees het voortbestaan, van de club.

Maar ook als het alleen om beide dames gaat, en dertig procent van de leden tegen de burka is, lost het niet aannemen het probleem niet op. Integendeel, de 70% die wél voor meespelen is, kan met een wegzending een groot probleem hebben.

Onder de noemer kennismakingszitting mogen **vooroordelen** geen rol spelen. Het is alleszins verdedigbaar om juist onder deze kennismakingsvlag met dit fenomeen kennis te maken, je ervoor openstellen. Om ná die kennismaking een écht oordeel te kunnen vormen.

Zelfs als je alleen maar sterk vermoedt dat een deel van de leden een probleem heeft met jouw beslissing, is het goed om vóór aanvang van de 1e ronde jouw besluit met onderbouwing aan de leden mee te delen. Dus ook als de beide dames niet meedoen.

Betekent de vlag van kennismaking dat je iedereen die wilt kennismaken moet toelaten? Absoluut niet! Als iemand half aangeschoten voor je inschrijftafel verschijnt of er zeer onverzorgd uitziet, kun je die zonder gewetensbezwaar weren. Dat zijn immers nevenverschijnselen die bekend genoeg zijn om te weten dat je daarmee het plezier ondermijnt van de clubleden.

Uiteraard zijn mensen zo uniek en sommige situaties zo verrassend, dat je het gevoel hebt geen goede keus te kunnen maken. Bedenk dat je dan het volste recht hebt om niet meteen een besluit te nemen. Dat is niet gek en zal (moeten) worden gewaardeerd door beide partijen, zowel degene die zich aanmeldt als de leden van de club. Zeg tegen de persoon eerlijk waarom je niet meteen JA kunt zeggen, in het gegeven vraagstuk:

'Ik ben zeer aangenaam verrast door uw wens om met ons mee te spelen. Tegelijk vrees ik dat een deel van onze leden niet graag tegen mensen speelt wiens gezicht ze niet kunnen zien. Ik ga even overleggen met een van de leden om te voorkomen dat ik een verkeerde keus maak. Wilt u heel even wachten?'

Maar... moet je dan alleen kijken naar het clubbelang? Mag er geen ruimte zijn voor jouw persoonlijke principiële overwegingen?

Natuurlijk kun je het principiële oneens zijn met een bepaald voorstel van het bestuur of van de ALV. Jouw beweegredenen zul je dan ook duidelijk vertellen en toelichten tijdens de besluitvorming. Maar als dan uiteindelijk toch een keus wordt gemaakt waarmee jij het echt principiële oneens bent, zul je een heel ander besluit moeten nemen: wel of niet bij deze club met dit beleid blijven.

Mijn principiële beschouwing

Ik woon in Amsterdam, dicht tegen het centrum. Naast ons woont een gezin waarvan de vrouw uitsluitend in burka op straat komt. Ik zie haar niet vaak, ik kwam haar ook nog nooit echt tegen. Wel was ik van plan om haar dan te negeren, omdat ik iets voelde van gekozen afstand en oneerlijkheid. Waarom mag zij mij wel zien en ik haar niet?

Mijn gevoel is nu heel anders. Nu hóóp ik haar tegen te komen, zodat ik haar (hartelijk) kan begroeten. En deze totale verandering komt alleen maar door het lezen van het boek 'Duizend schitterende zonnen', geschreven door Khaled Hosseini. Daarvan heb ik geleerd dat het dragen van een burka voor veel vrouwen geen keus is. Integendeel, veel vrouwen zouden niets liever doen dan hun kleding aanpassen aan wat de mensen om hen heen dragen.

Soms ligt dat wat subtieler. Een lieve sympathieke Marokkaanse collega met geweldig mooi haar, kwam na haar vakantie terug op het werk gekleed met een hoofddoek. Daarbij benadrukte ze dat ze dat helemaal uit vrije wil deed. Uit liefde. Haar man eiste dat namelijk niet, ze deed het louter uit respect voor hem.

Geen keus

Jaren geleden werd ik als vertrouwenspersoon door een jong Iraans meisje in vertrouwen genomen. Ze was - hier in Amsterdam nota bene - uitgetrouwde. Toen ze dat huwelijk - met een veel oudere man - wilde beëindigen, omdat ze verder wilde met een jongen op wie ze wél verliefd was, sloeg haar vader regelmatig haar moeder in elkaar. Omdat hij vond dat haar moeder had gefaald met de opvoeding. Ook liet ze mij een brief lezen van haar broer. Daarin stelde hij haar verantwoordelijk voor het in elkaar slaan van hun moeder, en dreigde hij zelfmoord te plegen als dat niet snel zou ophouden...

Mijn keus als inschrijver

Als ik de inschrijver zou zijn in de situatie die ik heb voorgelegd, zou ik beide dames hartelijk welkom heten. Vertellen dat een deel van de leden het beslist heel moeilijk zal vinden om tegen bridgers te spelen wiens gezicht ze niet kunnen zien. Ook dat ik vind dat de twee kennismakingszittingen een uitstekende gelegenheid bieden om onze eigen grenzen eerlijk te verkennen. De ene zitting willen wij weten hoe het echt voelt om tegen twee dames in burka te spelen, en ik nodig hen uit de andere zitting te spelen met een zichtbaar gezicht. Daarbij geef ik hen de keus van de volgorde. Na beide zittingen luisteren we goed naar elkaars beleving om dan met wederzijds respect een vorm te vinden die voor hen en de club aanvaardbaar is, en anders met niet minder respect, afscheid van elkaar te nemen.